

Kajaanilainen Tiina Mikkonen harmittelee, että taloyhtiön jätekatoksessa sekajäteastiaa pursuaa. Lajittelulla jätejakeet jakautuisivat tasaisemmin.

Laiskaa lajittelua

Kainuussa muovipakkauksista vain kymmenesosa päättyy muovinkeräykseen.

Tiina Mikkosen mielestä kotitalousjätteiden lajittelu vaatii vähän viitseliäisyyttä.

JÄTEHUOLTO

Tiina Suutari

» Sitä mukaa, kun pullopussit tyhjennivät, ne tippuivat keski-ikäisten naisten käsistä kaupan lattialle ja jäivät lopulta niille sijoilleen.

Naiskaksikon perässä omaa vuo-

roaan pullonpalautusautomaatille odottanut **Tiina Mikkonen** suuttui.

"Sanoin kovaan ääneen heidän peräänsä, että 'oikeastiko jätätte pus-
sit lattialle', mutta he vain lähtivät tilanteesta pois", hän muistelee.

Naisten hylkäämiin muovipusseihin jäi myös pulloja, joita automaatti ei sisuksiinsa hyväksynyt.

Seuraavana päivänä Mikkonen vei roskia taloyhtiön jätekatokseen ja löysi biojäteastiasta metallia ja muovijätteistä sekajätettä. Taloyhtiössä on kattavat mahdollisuudet lajittelulle, mutta osa ihmisistä ei vain vai-
vaudu. Miksi?

Siitä Mikkosella ei ole aavistusta-
kaan.

EKOKYMPIN tiedottaja **Sari Komulainen** vahvistaa Mikkosen kokemukset. Jätetutkimuksien 2014–2016 mukaan kainuulaiset lajittelevat heikosti.

Tutkimukset selvittivät sekajätteen koostumusta, ja paljastivat, että kainuulaisen sekajätepusi sisältää varsinaista sekajätettä vain noin neljäsosan. Sama tulos on saatu myös muualla Suomessa tehdyissä jätetutkimuksissa.

Kainuun selvitykset on kuitenkin tehty ennen uusia jätehuoltomääräyksiä, eikä Komulainen osaa sanoa, ovatko lajittelutavat sittemmin muuttuneet. Jätehuoltouudistus lakkautti energiajätteen keräyksen taloyhtiöistä vuoden alusta. Yli kolmen huoneiston kiinteistöissä muovipakkaukset, kartongit, metallit, lasit, keräyspaperit, biojätteet ja sekajäte energiaksi pitää lajitella omiin keräyssäiliöihinsä. Uutta jätetutkimusta Ekokymppi kaavailee joko tälle tai seuraavalle kesälle.

"Taloyhtiöt ovat ottaneet jätehuol-
lon uudistukset todella hyvin ja

myönteisesti vastaan, mutta lajittelun ja uusien käytäntöjen oppiminen on kuitenkin kuin hitaasti kääntyvä laiva, eli muutos ja uuden oppiminen vie aikaa", Komulainen luonnehtii.

Taloyhtiöiden keräämät ja Rinki-Ekopisteisiin tuodut muovit päätyvät Fortumin Riihimäen laitokselle, missä muoviladut lajitellaan.

Keräysmuovit pestään ja niistä valmistetaan uusioraaka-ainetta kotimaisen muovituoteteollisuuden käyttöön. Raaka-aineesta valmistetaan muun muassa kukkapurkkeja, kastelukannuja, muovikannuja ja -putkia.

MUOVIPAKKAUSTEN keräysverkon-
ton järjestämisestä vastaa koko maassa Suomen Uusiomuovi Oy.

Yhtiön toimitusjohtaja **Vesa Soini** kertoo, että Kainuussa saadaan tällä hetkellä kerättyä kymmenkunta prosenttia muovipakkauksista. Viime vuonna Suomen Uusiomuovi keräsi Ekokympin alueelta 58 000 kiloa muovipakkauksia.

"Määrä on nyt selvässä kasvussa, mutta täsmällisiä arvioita tonnimaarien kehityksestä pystymme antamaan vasta loppuvuodesta", Soini sanoo.

Hänen mukaansa Kainuussa kerätyn muovijätteen laatu vastaa maan muiden alueiden laatua. Yleisesti keräysjäte on ollut riittävän hyvää kierrätyslaitoksen raaka-aineeksi.

TIINA SUUTARI

Näin lajittelet jätteesi

Biojäte: ruoantähteet, kahvin ja teen porot suodatinpusseineen, vihan- nesten ja hedelmien kuoret, kanan- munankuoret, kasvinosat, talouspa- perit ja lautasliinat. (Erilliskeräyk- sessä pakkaa biojäte paperipussiin, läpinäkyvään muovipussiin tai bio- hajoavaan pussiin.)

Sekajäte energiaksi: käyttökelt- tomat vaatteet, jalkineet ja kodin tekstiilit, muut kuin pakkausmuovit (lelut, pakastusrasiat, hammasharjat jne.), vaipat ja muut hygieniatuot- teet, pölypussit ja siivousjätteet, hehku- ja halogeenilamput, tupa- kantumpit, purukumit ja tuhka, pie- net puuperäiset jätteet, lemmikki- eläinten kuivikkeet

Lasipakkaukset: lasipurkit ja pantit- tomat lasipullot

Lasi ja keramiikka: posliini, kera- miikka, kristalli, peililasi, lasiastiat, opaalilasi ja lasiset lääkepakkaukset

Metalli: metallipurkit ja -kannet, alumiinifoliot, tyhjät ja kuivat maali- purkit, kattilat ja pannut, ruokailu- välineet, sähköjohdot, datakaapelit ja muu kotitalouden pienmetalli. (Huom. Metalli- ja lasi & keramiikka- jäte voidaan kerätä taloyhtiöissä sa- maan jätetastiaan) -

Paperi: postiluukusta tulleet pape- rit, sanoma- ja aikakauslehdet, mai- nokset ja kirjekuoret, luettelot ja kir- jat (poista muovitetut ja kovat kan- net), kopio- ja tulostinpaperit

Kartonkipakkaukset: aaltopahvi- pakkaukset, kartonkitolkkit, karton- kiset salaatti- ja einեսvuoat yms., juomien kartonkiset/aaltopahviset pakkaukset, muro- ja keksipaketit, pizzalaatikat, munakennot, paperi- pussit ja -kassit, käärepaperit, kar- tonkiset kertakäyttöastiat, WC- ja ta- louspaperirullien hylsyt

Muovipakkaukset: elintarvikkeiden muoviset pakkaukset (jogurttipurkit ja leikkele-, juusto- ja valmisruoka- pakkaukset yms.), pesuaine-, sham- poo- ja saippuapakkaukset, muovip- ullot, -kanisterit ja -purkit, muovik- assit, -pussit ja -kääreet (Vie muo- vipakkaukset puhtaina ja kuivina kiinteistön muovipakkauskeräyk- seen tai Rinki-ekopisteelle.)

Vaarallinen jäte: maalit, liimat, la- kat, liuottimet, kemikaalit, öljyt ja ölj- jyiset jätteet, hapot ja emäkset, ajo- neuvojen akut ja kasvinsuojeluai- neet

Sähkölaitteet: verkkovirralla, akulla tai paristolla toimivat laitteet, jää- kaapit, pakastimet, TV:t, tietokoneet jne., loisteputket energiansäästö- lamput, led-lamput

Paristot: teippaa virtanavat piiloon ja pussita vuotaneet paristot.

Apteekkiin: lääkkeet, elohopeakuu- memittarit, nesteet, tahnat, geelit, jodivalmisteet, bromivalmisteet ja sytostaatit.

Lähde: Ekokymppi

"Yleisin muovijätteen epäpuhtaus on kartonki, jota kansalaiset laittavat väärään keräysastiaan. Toinen ylimääräistä haittaa aiheuttava jae on muut muovituotteet kuin pakkaukset. Muovipressut, vaahtomuovipat- jat, kumikäsineet tai vanhat video- nauhat aiheuttavat turhaa työtä ja jossain määrin huonontavat kierrä- tysraaka-aineen laatua", Soini sanoo.

Hän arvioi, että suurin haaste Kai- nuussa, kuten muuallakin Suomes- sa, on saada ihmiset käyttämään muovinkeräysmahdollisuuksia. Tätä voivat Ekokymppin mukaan rajoittaa jopa keittiön kaappien koko.

"Asiakaspalautteiden perusteella lajittelun ja kierrättämisen suurin ongelma on keittiön ahdas allas- kaappi, johon lukuisat lajitteluastiat eivät mahdu. Toinen ongelma on ke- räyspisteiden sijainti. Pisteiden täy- tyisi olla helposti saatavilla. Lisäksi osa kokee lajitteluohjeet vaikeasel- koisiksi", Komulainen kuvailee.

Hän kertoo, että taloyhtiöt voivat halutessaan tilata maksutonta jäte- katosneuvontaa Ekokymppistä. Tä- hän mennessä Ekokymppi on teh- nyt lähes 500 neuvontakäyntiä.

TIINA MIKKONEN on lajitellut kotita- lousjätteensä siitä pitäen kuin se on ollut taloyhtiössä mahdollista. Per- heen tavallisen kokoisesta roskakaa- pista löytyy paikat kartongille, bio- jätteelle, muoville, lasille, metallille ja sekajätteelle.

Mikkosten kolmen hengen talou- dessa sekajätettä kertyy enää pieni hedelmäpussillinen viikossa. Suu- rimmat jättejakeet ovat muovi- ja biojäte. Näitä roskia Mikkoset vievät taloyhtiön keräysastioihin parin, kolmen päivän välein. Matka ei ole pitkä, ulko-ovelta vain 30 metriä.

TIINA MIKKONEN arvioi, että lajitte- lussa ehkä vaivalloisinta on muovi- pakkausten huuhtelu. Sen hän hoi- taa käsitiskin ohessa.

"Siitä on ollut paljon keskustelua, miten taloudellista tai järkevää on huudella muovijätteitä. Oman koke- mukseni mukaan ylimääräistä vettä ei kuitenkaan kulu, kun huuhtelun tekee muun astiapesun yhteydessä."

Mikkonen huomauttaa, ettei hän ole mikään "kierrätysaktivisti", mut- ta haluaa hoitaa osansa. Lajittelu vaa- ti lopulta vain vähän viitseliäisyyttä, hän korostaa.

Mikkonen itse ottaa jätekysymyk- sen huomioon jo kaupassa. Ostosko- riinsa hän valitsee tuotteita, jotka ovat mahdollisimman vähän pakat- tuja.

Luontoon kertyvän muovijätteen määrä huolestuttaa kahden lapsen äitiä.

"Pari viikkoa sitten olimme lasten kanssa korvasienessä ja metsästä löytyi vaikka mitä muoviroskaa. Ai- koinaan minä sain lapsena kulkea puhtaissa metsissä, mutta nykyään roskatonta metsää ei taida löytyä."